

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНЕ НЕКОМЕРЦІЙНЕ ТОВАРИСТВО
«ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО»**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії,
Ректор ДНТ «Львівський національний
медичний університет імені Данила
Галицького» професор

 Орест ЧЕМЕРИС

**ПРОГРАМА
ВСТУПНОГО ІСПИТУ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТІ
ІЗ Педіатрія**

Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення

для вступників третього (освітньо-наукового)
рівня вищої освіти на здобуття ступеня

Доктор філософії (PhD)

в обсязі програми рівня вищої освіти магістра
(освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст)

Програма фахового вступного іспиту зі спеціальності ІЗ Педіатрія галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти на здобуття ступеня Доктор філософії (PhD) укладена на базовій платформі програми освітнього ступеня магістр (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст) зі спеціальності Педіатрія

Розробники:

Марія КІСЕЛЬОВА	<i>завідувачка кафедри педіатрії та неонатології ФПДО, д.мед.н., професорка</i>
Леся БЕШ	<i>професорка кафедри педіатрії та медичної генетики, д.мед.н.</i>
Олена ЛИЧКОВСЬКА	<i>професорка кафедри педіатрії та медичної генетики, д.мед.н.</i>
Олександр НАДРАГА	<i>завідувач кафедри дитячих інфекційних хвороб, д.мед.н., професор</i>
Андрій НАКОНЕЧНИЙ	<i>завідувач кафедри дитячої хірургії, д.мед.н., професор</i>

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма фахового іспиту зі спеціальності ІЗ Педіатрія розроблена для вступників на здобуття третього ступеня (освітньо-наукового) рівня вищої освіти Доктор філософії (PhD) зі спеціальності ІЗ Педіатрія галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення.

Програма укладена відповідно до Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII, Галузевого стандарту вищої освіти для третього освітньо-наукового рівня доктора філософії зі спеціальності 228 «Педіатрія», постанов КМ України «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» від 23.03.2016 р. № 261 та «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187, Освітньо-наукової програми Педіатрія третього (освітньо-наукового) рівня підготовки за спеціальністю ІЗ Педіатрія галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення. Кваліфікація: доктор філософії (Ph.D.), затвердженої рішенням вченої ради (від 15.11.2024 р., протокол № 10-ВР) та введеної в дію наказом ректора (від 15.11.2024 р., № 3204-з) Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького (далі – Університету), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії в аспірантурі (поза аспірантурою) та доктора наук в докторантурі у ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», затвердженого рішенням вченої ради (від 25.03.2026 р., протокол № 3/2026-ВР) та введеного в дію наказом ректора Університету (від 01.04.2026 р., № 181-з), Правил прийому до аспірантури для здобуття наукового ступеня доктора філософії та докторантури для здобуття наукового ступеня доктора наук у ДНТ «Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького», затверджених рішенням вченої ради Університету (від 22.04.2026 р., протокол № 4/2026-ВР).

Перегляд і доповнення до Освітньо-наукової програми «Педіатрія» третього (освітньо-наукового) рівня підготовки за спеціальністю ІЗ Педіатрія галузі знань І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення, Кваліфікація: доктор філософії (Ph.D.) проводилися відповідно до галузевих стандартів у 2021 р (протокол № 2 вченої ради Університету від 26.05.2021, введено в дію з 01.09.2021 наказом ректора № 1710-з від 26.05.2021); у 2023 р. (протокол вченої ради Університету № 4 від 24.05.2023, введено в дію 01.09.2023 наказом в.о. ректора Університету № 1600-з від 24.05.2023), у 2024 р. відповідно до стандарту ВО третього (освітньо-наукового) рівня підготовки зі спеціальності Педіатрія, наказ МОН України № 1539 від 29.10.2024 року (протокол вченої ради Університету № 2-ВР від 25.02.2025, введено в дію 01.09.2025 наказом ректора Університету № 579-з від 25.02.2025), у 2026 році (протокол № 2/2026-ВР від 25.02.2026 року, введено в дію наказом № 85/з від 26.02.2026 року).

Основною візією Програми є визначення рівня теоретичних фахових знань, отриманих вступниками протягом навчання на другому освітньо-науковому рівні здобуття вищої освіти (освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст) зі спеціальності «Педіатрія»

Вступнику необхідно знати, вміти об'єднувати і узагальнювати знання з фундаментальних дисциплін, експериментальної та клінічної педіатрії та медицини, а, саме знати:

- чинне законодавство про охорону здоров'я та нормативні документи, що регламентують діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я; основи права в медицині;
- організацію педіатричної допомоги;
- права, обов'язки та відповідальність лікаря-педіатра;
- показники роботи закладів охорони здоров'я, пологових будинків, дитячих дошкільних закладів, шкіл, дитячих будинків, станцій швидкої допомоги та інших установ, робота яких пов'язана з обслуговуванням дітей;
- основи нормальної та патологічної анатомії, фізіології, кровотворення та гемостазу, водно-електролітного обміну, кислотно-основної рівноваги, імунології, генетики та фармакології; клініку, методи профілактики, діагностики та лікування основних соматичних і інфекційних захворювань, патологічних станів у дітей;
- суб'єктивні, об'єктивні та спеціальні методи обстеження дітей, трактування даних цих обстежень;
- сучасну класифікацію дитячих хвороб;
- питання диспансеризації хворих дітей і профілактики хронічних форм захворювань;
- правила видачі довідок та листів непрацездатності до догляду за хворою дитиною;
- питання організації і завдання гігієнічного навчання та виховання дітей;
- принципи раціонального (збалансованого) вигодовування і харчування дітей, дієтотерапію при різних видах патології;
- правила оформлення медичної документації;
- сучасну літературу за фахом та методи її узагальнення.

Вступник повинен вміти застосовувати теоретичні знання на практиці:

- керуватися чинним законодавством України про охорону здоров'я та нормативно-правовими актами що визначають діяльність органів управління та закладів охорони здоров'я, організацію педіатричної допомоги.
- застосовувати сучасні методи профілактики, діагностики, лікування, реабілітації та диспансеризації хворих дітей та підлітків.
- уміти надавати швидку та невідкладну медичну допомогу хворим.
- здійснювати нагляд за побічними реакціями/діями лікарських засобів.
- проводити консультації за направленнями лікарів інших спеціальностей
- брати участь в проведенні протиепідемічних заходів у разі виникнення осередку інфекції
- дотримуватися принципів медичної деонтології
- керувати роботою середнього медичного персоналу
- брати активну участь в поширенні медичних знань серед населення
- постійно удосконалювати свій професійний рівень.

ПИТАННЯ ДО ВСТУПНОГО ІСПИТУ В АСПІРАНТУРУ ЗА СПЕЦІАЛЬНІСТЮ 228 «ПЕДІАТРІЯ»

Педіатрія

1. Вікові періоди розвитку дитини. Оцінка фізичного і психічного розвитку дитини.
2. Вигодовування і раціональне харчування дітей раннього віку.
3. Природне вигодовування. Основні принципи грудного вигодовування. Труднощі грудного вигодовування та їх усунення.
4. Абсолютні і тимчасові протипоказання до грудного вигодовування. Фактори, що впливають на лактацію.
5. Терміни введення страв прикорму при природному вигодовуванні.
6. Фактори ризику розвитку перинатальної патології в періоді новонародженості. Медико-генетичне консультування.
7. Правила гігієни і догляду за передчасно народженими і вчасними новонародженими.
8. Інфекції новонароджених, специфічні для перинатального періоду. Діагностика. Лікування.
9. Етіопатогенез сепсису новонароджених. Особливості клінічного перебігу. Принципи лікування та профілактики.
10. Питання інфекційного контролю у пологових стаціонарах, відділеннях новонароджених.
11. Профілактика і лікування кровотеч, асоційованих з раннім і пізнім дефіцитом вітаміну К у дітей перших трьох місяців життя.
12. Асфіксія новонароджених. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія. Фактори ризику. Сучасні методи діагностики, профілактики, лікування, реабілітації.
13. Жовтяниці в періоді новонародженості. Дифдіагностика. Лікування. Особливості спостереження за дитиною в домашніх умовах.
14. Некротизуючий ентероколіт у новонароджених. Діагностика.
15. Дихальні розлади у новонародженого. Класифікація за МКХ-10.
16. Профілактика бронхолегеневої дисплазії у недоношених дітей.
17. Анте- і неонатальна профілактика респіраторного дистрес синдрому у новонародженого.
18. Респіраторний дистрес синдром дорослого типу. Причини. Діагностика. Тактика лікування.
19. Природжені вади серця у дітей. Тактика діагностики. Консервативні методи лікування.
20. Медикаментозна терапія в педіатрії. Питання поліпрагмазії.
21. Немедикаментозні (альтернативні) методи лікування в педіатрії.
22. Адреногенітальний синдром. Клініка. Діагностика. Лікування. Прогноз.
23. Алкогольна фетопатія. Особливості діагностики, клінічного перебігу і лікування. Прогноз.
24. Синдром раптової смерті немовлят. Етіопатогенетичні складові. Профілактичні заходи.

25. Основні клініко-лабораторні синдроми при анеміях у дітей.
26. Клінічні особливості первинної артеріальної гіпертензії у дітей. Підходи до лікування і профілактики.
27. Етіологія і патогенез артеріальної гіпотензії у дітей.
28. Етіопатогенетичні механізми розвитку atopічного дерматиту у дітей. Шкала SCORAD – оцінка ступеня тяжкості atopічного дерматиту.
29. Особливості лікування atopічного дерматиту у дітей першого року життя.
30. Фактори ризику розвитку бронхіальної астми у дітей. Форми БА. Клінічна картина. Особливості інгаляційної терапії БА.
31. Дифдіагностика рецидивуючого бронхіту у дітей. Лікування. Прогноз.
32. Клініка, діагностика, складові лікування гастриту, дуоденіту, хронічного гастродуоденіту у дітей.
33. Етіопатогенез гастроезофагальної рефлюксної хвороби у дітей. Варіанти клінічних синдромів. Медикаментозна терапія.
34. Виразкова хвороба шлунку і 12-палої кишки. Діагностика. Дієтотерапія. Медикаментозне лікування.
35. Гельмінтози у дітей. Тактика лікування. Клінічні прояви лямбліозу у дітей. Необхідні умови для постановки діагнозу. Лікування.
36. Геморагічний васкуліт у дітей. Клінічні прояви. Тактика лікування.
37. Принципи лікування гемофілії у дітей.
38. Захворювання нирок, що проявляються розвитком нефритичного синдрому. Принципи лікування.
39. Захворювання нирок, що проявляються розвитком нефротичного синдрому. Принципи лікування.
40. Захворювання нирок, що проявляються розвитком ізольованого сечового синдрому. Принципи лікування.
41. Особливості клінічного перебігу і лікування інфекції сечових шляхів у дітей раннього віку.
42. Клінічна картина спадкових нефритів. Тактика ведення.
43. Гломерулонефрити у дітей. Особливості диспансеризації дітей з нефритами.
44. Етіологія і патогенез функціональних розладів біліарного тракту. Клінічна картина. Лікування.
45. Діагностика аліментарно-конституційного ожиріння. Захворювання, асоційовані з ожирінням в дитячому віці.
46. Клініко-лабораторні особливості метаболічного синдрому у дітей. Тактика лікування. Дієтотерапія.
47. Основні етіопатогенетичні механізми розвитку закрепів у дітей. Тактика лікування.
48. Клініко-лабораторні прояви лейкозів у дітей.
49. Класифікація і клінічні прояви лімфогрануломатозу у дітей.

50. Класифікація імунodefіцитних станів у дітей. Принципи терапії і ведення дітей з первинними імунodefіцитами.
51. Діагностика і лікування панкреатиту у дітей.
52. Класифікація і клінічні прояви гістіоцитозу у дітей.
53. Критичні періоди імуногенезу у дітей. Набуті імунodefіцити. Особливості перебігу ВІЛ-інфекції у дітей.
54. Порушення ритму і провідності серця у дітей.
55. Харчова алергія у дітей. Основні методи діагностики.
56. Вроджені і неонатальні пневмонії у дітей. Чинники ризику. Патогенез. Діагностика. Лікування.
57. Діагностичний алгоритм дій лікаря під час першого огляду дитини з ГРЗ і підозрою на пневмонію.
58. Антибактеріальна терапія позалікарняної пневмонії. Принципи вибору антибіотика. Тривалість лікування.
59. Клінічна картина нецукрового діабету у дітей. Тактика лікування.
60. Неспецифічний виразковий коліт. Хвороба Крона. Основні клініко-лабораторні відмінності. Лікування.
61. Неревматичні кардити у дітей. Клінічні відмінності природжених і набутих кардитів. Класифікація.
62. Етіологія пролапсу мітрального клапану. Ступені мітральної регургітації. Лікування.
63. Клінічна картина реактивного артрит у дітей залежно від характеру перебігу захворювання.
64. Ідіопатичний ревматоїдний ювенільний артрит. Особливості проявів суглобового синдрому.
65. Цукровий діабет. Інсулінотерапія. Невідкладна допомога при кетоацидотичній комі.
66. Невідкладна допомога при гіпоглікемії.
67. Невідкладна допомога при гострій зупинці кровообігу.
68. Синдром жорсткого поводження з дитиною. Дії лікаря.
69. Складові лікування синдрому подразненого кишечника.
70. Тромбоцитопатії. Тромбоцитопенічна пурпура.
71. Інфекційний ендокардит. Клінічні прояви. Лікування.
72. Етіологічні механізми енурезу у дітей. Діагностика. Лікування.
73. Невідкладна допомога при анафілактичному шоку з розвитком гострої судинної недостатності.
74. Невідкладна допомога при анафілактичному шоку з домінуючим синдромом дихальної недостатності.
75. Синдром болю у дітей. Часті причини. Оцінка проявів больового синдрому. Принципи лікування.
76. ДВЗ синдром у дітей. Клініка. Діагностика. Тактика лікування.
77. Невідкладна допомога при сторонньому тілі в верхніх дихальних шляхах.

78. Клініко-лабораторні прояви тиреотоксикозу у дітей. Методи діагностики. Лікування.
79. Дифдіагностика системного червоного вовчаку у дітей.
80. Рахіт у дітей раннього віку. Тактика профілактики і лікування.
81. Діагностика гіпервітамінозу D.

Дитяча хірургія

1. Історія розвитку дитячої хірургії та сучасний погляд на діагностику і лікування хірургічних захворювань у дітей.
2. Організація надання планової та невідкладної хірургічної допомоги дітям в Україні та регіоні.
3. Запальні захворювання черевної порожнини. Гострий апендицит у дітей: класифікація, діагностика, лікування.
4. Запальні захворювання черевної порожнини. Перитоніт: класифікація, діагностика, лікування.
5. Набута кишкова непрохідність. Інвагінація та її рідкі форми. Злукова кишкова непрохідність: класифікація, діагностика, лікування.
6. Політравма та травматичний шок у дітей. Особливості травматичних ушкоджень у дітей, особливості падання допомоги.
7. Термінальні стани та серцево-легенева реанімація у дітей, госпіталізованих до хірургічного відділення. Сучасний погляд на проблему. Особливості дитячого віку.
8. Новоутворення у дітей. Особливості, загальні принципи лікування пухлин в дитячому віці.
9. Доброякісні та злоякісні новоутворення м'яких тканин. Нейро- та нейробластоми. Діагностика та лікування.
10. Атрезія стравоходу. Класифікація. Діагностика. Лікування.
11. Діафрагмальні грижі. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
12. Особливості діагностики та організація надання допомоги дітям при вроджених вадах розвитку, внутрішньоутробні операції.
13. Гнійні захворювання легенів та плеври: класифікація, сучасна діагностика та лікування.
14. Природжені кісти легенів, гіпоплазія легенів. Природжена часткова емфізема. Сучасні методи діагностики лobarної емфіземи.
15. Вроджений гіпертрофічний пілоростеноз. Класифікація. Діагностика. Лікування.
16. Непрохідність 12-палої кишки та тонкої кишки. Синдром Ледда. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження. Вади розвитку товстої кишки. Хвороба Гіршпрунга.
17. Аноректальні вади розвитку, атрезія та стеноз прямої кишки. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.

18. Вади розвитку передньої черевної стінки. Класифікація. Діагностика. Лікування.
19. Крипторхізм. Водянка оболонок яєчка. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.
20. Особливості гнійної інфекції у новонароджених. Флегмона новонароджених. Мастит та омфаліт у новонароджених.
21. Гнійно-запальні захворювання кісток та суглобів. Гематогенний остеомієліт. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження та реабілітація.
22. Вади розвитку сечової системи. Гідронефроз, мегауретер. Класифікація. Діагностика. Лікування.
23. Вади розвитку опорно-рухового апарату вроджений вивих стегна, вроджена клишоногість. Класифікація. Діагностика. Лікування. Диспансерне спостереження.

Анатомія, фізіологія

1. Будова та функції органів травної системи.
2. Будова та функції органів дихальної системи
3. Будова та функції органів сечостатевої системи.
4. Будова серця, артеріальних та венозних судин.
5. Особливості будови та розвитку імунної системи.
6. Загальна мієологія, особливості будови та розвитку м'язів живота.
7. Будова периферійної нервової системи, інервація м'язів та шкіри кінцівок.

Дитячі інфекційні хвороби

1. Принципи специфічної діагностики інфекційних хвороб у дітей.
2. Поняття про внутрішньоутробні та внутрішньоолікарняні інфекції, профілактичні заходи на сучасному етапі.
3. Діагностика і перебіг вірусних гепатитів. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
4. Бактеріальні та вірусні менінгіти. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика.
5. Грип. Клінічний перебіг. Ускладнення. Диференційна діагностика. Лікування. Профілактика. Невідкладна допомога при гіпертермічному та судомному синдромі.
6. ВІЛ-інфекція/СНІД у пацієнтів.

ПЕРЕЛІК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Акушерство та гинекологія: У 4 т.: національний підручник / Кол. Авторів.; за ред. акад. НАМН України, проф. В. М. Запорожана. – Т.2: Неонатологія / В. М. Запорожан, М. Л. Аряєв, Д.О. Добрянський. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 928 с.
2. А.В. Бондаренко, Ю.С.Степановський, А.М.Гільфанова. Агат прінт, 2020, 304 с.
3. Бережний В.В. Педіатрія. У 2-х т. Національний підручник. К., 2013. 7". 1.—1040 с Т.2.-1024 с.
4. Белоусова О.Ю. Синдром мальабсорбції у дітей – Харків, «Факт»,2012, 300 с.
5. Всесвітня організація охорони здоров'я, 2018. Комісія з ліквідації дитячого ожиріння. Факти та дані про дитяче ожиріння. Доступ <http://www.who.int/end-childhood-obesity/facts/ru/> от 26.02.2018
6. Всесвітня організація охорони здоров'я. Харчування дітей грудного та раннього віку, 2018. Доступ <http://www.who.int/ru/news-room/facts-sheets/detail/infant-and-young-child-feeding>
7. Герасименко О.М. Захворювання гіпофізарно-надниркової системи у дітей. - Запоріжжя, 2014.-288 с.
8. Довідник з дитячої пульмонології /Антипкін Ю.Г., Лапшин В.Ф. - К.:ТОВ «Доктор- Медіа», 2011. - 254 с.
9. Дитяча імунологія: підручник / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, Л.В. Костюченко та ін.; за ред. проф. Л.І. Чернишової, А.П. Волохи. – К.: ВСВ «Медицина», 2013. – 720 с.
10. Ендокринологія: підручник для студентів вищих мед. навч. закладів / [П.М. Боднар, Г.П. Михальчишин, Ю.І. Комісаренко та ін.]; за ред. Професора П.М. Боднара. - Вид. 3, переробл. та допов. - Вінниця: Нова книга, 2013. - 480 с.
11. Зубаренко О.В., Портнова О.О., Волосовець О.П., Кривоустов С.П., Весілик Н.Л. Педіатрія (пульмонологія та алергологія дитячого віку). Посібник для студентів вищих медичних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів. - Одеса: Друкарський дім, Друк. Південь, 2011. - 288 с.
12. Іванько О.Г., Боярська Л.М., Недельська С.М. Клінічне обстеження здорової та хворої дитини. Оновлений та доповнений. Навчальний посібник для студентів вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації та лікарів-інтернів. - Запоріжжя - 2014. - 162 с.
- 13.Імунопрофілактика інфекційних хвороб. 3-тє видання. Л.І.Чернишова, Ф.І.Лапій, А.П.Волоха,
- 14.Інфекційні хвороби у дітей: підручник / Л.І. Чернишова, А.П. Волоха, А.В. Бондаренко та ін. — 3-є видання. К.: ВСВ «Медицина». 2021. – 1072 с.
15. Майданник В.Г., Бутиліна О.В. Клінічна діагностика в педіатрії.-К.: «Дорадо-друк», 2012. – 286 с.
- 16.Муковісцидоз. Протокол МОЗ України №723, 15.07.2016
17. Недельська С.М., Жиленко І.О., Шумна Т.О. та ін. Аритмії у дітей. Навчальний посібник. Запоріжжя, 2015. - 86 с.

18. Неонатологія в 3 Томах. Підручник / За ред. Т.К. Знаменської, Ю.Г. Антипкін, М.Л. Аряєв та ін.] за ред Т.К. Знаменської. Львів: Видавець: Марченко Т.В. 2020.- 980 с.
19. О.З. Гнатейко [та ін.]; за ред. професора В.Г. Майданника. - Вінниця: Нова Книг, 2012. – 880 с.
20. Особливості становлення постнатальної гемодинаміки у новонароджених дітей. Критичні вроджені вади серця: клінічні прояви, рання діагностика та сучасна тактика медичної допомоги. Навчальний посібник під редакцією професора Пясецької Н.М., професора Шунько Є.Є., професора Руденко Н.М., К. – 2017
21. Оцінювання та лікування хронічного болю у дітей : метод. вказ. для студентів 5-го та 6-го курсу вищих медичних закладів освіти III–IV рівнів акредитації, лікарів-інтернів, лікарів сімейної практики / упоряд. М. О. Гончарь, О. О. Ріга, М. К. Уриваєва та ін. – Харків : ХНМУ, 2019. – 24 с.
Доступ за посиланням:
[http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/22754/1/Оценка и лечение хронической боли у детей.pdf](http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/22754/1/Оценка%20и%20лечение%20хронической%20боли%20у%20детей.pdf)
22. Ріга О. О., Пеньков А. Ю., Коновалова Н. М. Принципи надання паліативної допомоги дітям. Посібник для тренерів з дитячої паліативної допомоги. – Харків: 2017. – 97 с. Доступ за посиланням:
<http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/17740/1/2.pdf>
23. Харчування у педіатрії./ П.К. Самур, К.Кінг. - Львів: Медицина Світу, 2012. - 562с
24. Електронний ресурс Національної служби здоров'я України: www.nszu.gov.ua
25. Наказ МОЗ № 110 від 4.02.2012 «Про затвердження форм первинної облікової документації та Інструкцій щодо їх заповнення, що використовуються у закладах охорони здоров'я незалежно від форми власності та підпорядкування» із змінами
26. Наказ МОЗ України від 15.01.2021 № 48 "Про затвердження стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті В у дітей" 15.01. 2021
27. Наказ МОЗ України від 15.01.2021 № 50 "Про затвердження стандартів медичної допомоги при вірусному гепатиті С у дітей" 15.01.2021
28. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями / за заг. ред. Л. Андрієшин, О. Брацюнь ; пер. з англ. С. Дьоми. – К. : ТОВ «Видавничий дім «Калита», 2014. – 168 с. Доступ за посиланням: <http://uacph.org/gallery/docs-who-order.pdf>.
29. Настанови ВООЗ щодо фармакологічного лікування стійкого болю в дітей із медичними захворюваннями/ за Л. Андрієшин, Брацюнь О.П; пер. з англ. С. Дьоми.-К.: ТОВ «Видавничий дім» Калита - 2016 -168с.
30. Agus MS, Wypij D, Hirshberg EL, et al. Tight Glycemic Control in Critically Ill Children. N Engl J Med 2017; 376:729.
31. Algorithm for the Assessment, Prevention, and Management of Childhood Obesity in Patients 2 Years and Older Adapted from the Expert Committee Recommendations? American Academy of Pediatrics, Institute for Healthy Childhood Weight. 2017

32. Broekaert IJ, Falconer J, Bronsky J, et al. The Use of Jejunal Tube Feeding in Children: A Position Paper by the Gastroenterology and Nutrition Committees of the European Society for Paediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition 2019. *J Pediatr Gastroenterol Nutr* 2019; 69:239.
33. Childhood Functional Gastrointestinal Disorders: Child/Adolescent (Gastroenterology 2016;150:1456–1468)
34. Chogle A, Velasco-Benitez CA, Koppen IJ, et al. Population-Based Study on the Epidemiology of Functional Gastrointestinal Disorders in Young Children. *J Pediatr*. 2016 Dec; 179:139-143.e1. doi: 10.1016/j.jpeds.2016.08.095. PubMed PMID: 27726867.
35. Diagnosis and management of iron deficiency in children with or without anemia: consensus recommendations of the SPOG Pediatric Hematology Working Group: Veneranda Mattiello, Markus Schmugge, [...] on behalf of the SPOG Pediatric Hematology Working Group, *European Journal of Pediatrics* volume 179, pages 527–545 (2020)
36. Duggan CP, Jaksic T. Pediatric Intestinal Failure. *N Engl J Med* 2017; 377:666.
37. EASL Clinical Practice Guidelines on the prevention, diagnosis and treatment of gallstones / European Association for the Study of the Liver (EASL) // *J. Hepatol.* – 2016. – Vol. 65, N 1. – P. 146–181. – doi: 10.1016/j.jhep.2016.03.005.
38. ESPGHAN and NASPGHAN Report on the Assessment of Exocrine Pancreatic Function and Pancreatitis in Children / Christopher J. Taylor, yKathy Chen, zKaroly Horvath [et al.] *J. Pediatr. Gastroenterol. Nutr.* 2015; 61:144–153.
39. ESPGHAN Coeliac Disease 2019 guideline
40. European Society for the Study of Coeliac Disease (ESsCD) guideline for coeliac disease and other gluten-related disorders. Abdulbaqi Al-Toma, Umberto Volta, Renata Auricchio. *Practice Guideline. United European Gastroenterol J.* 2019 Jun;7(5) 583-613.
41. Fawaz R, Baumann U, Ekong U, et al. Guideline for the evaluation of cholestatic jaundice in infants: joint recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition. *J Pediatr Gastroenterol Nutr.* 2017 Jan;64(1(sad))154-68.
42. Food and Agriculture Organization of the United Nations (FAO), World Health Organization (WHO) and United Nations University (UNU): Human Energy Requirements. Chapter 3: Energy requirements of infants from birth to 12 months. Available at: www.fao.org/docrep/007/y5686e/y5686e05.htm (Accessed on March 20, 2018).
43. Functional Gastrointestinal Disorders: History, Pathophysiology, Clinical Features, and RomeIV (Gastroenterology 2016; 150 (6): 1262-12790)
44. Gallagher K, Flint A, Mouzaki M, et al. Blenderized Enteral Nutrition Diet Study: Feasibility, Clinical, and Microbiome Outcomes of Providing Blenderized Feeds Through a Gastric Tube in a Medically Complex Pediatric Population. *JPEN J Parenter Enteral Nutr* 2018; 42:1046.
45. Gonzalez Ayerbe JJ, Hauser B, Salvatore S, Vandenplas Y. Diagnosis and Management of Gastroesophageal Reflux Disease in Infants and Children: from Guidelines to Clinical Practice. *Pediatr Gastroenterol Hepatol Nutr.* 2019 Mar;22(2):107-121.

- 46.Hron B, Fishman E, Lurie M, et al. Health Outcomes and Quality of Life Indices of Children Receiving Blenderized Feeds via Enteral Tube. *J Pediatr* 2019; 211:139.
- 47.Joint ESPGHAN/NASPGHAN Guidelines for the Management of *Helicobacter pylori* in Children and Adolescents (Update 2016) (*JPGN* • Volume 64, Number 6, June 2017)
- 48.Management of *Helicobacter pylori* infection—the Maastricht V/Florence Consensus Report, 2015 (*Gut Online First*, published on October 5, 2016)
- 49.Mehta NM, Skillman HE, Irving SY, et al. Guidelines for the Provision and Assessment of Nutrition Support Therapy in the Pediatric Critically Ill Patient: Society of Critical Care Medicine and American Society for Parenteral and Enteral Nutrition. *Pediatr Crit Care Med* 2017; 18:675.
- 50.NICE pathways: Fluid and nutritional management in children with diarrhoea and vomiting. NICE, 2017.
- 51.Oral Manifestations of Systemic Diseases: Updated: Jun 29, 2018 Author: Heather C Rosengard, MPH; Chief Editor: Dirk M Elston, MD. <https://emedicine.medscape.com/article/1081029-overview?fbclid=IwAR0C2OSw5MTmKGTlgfCm4oBIbI127ARfUMiWnwoZziHUbNdiZXtf-Ru54tk#a1>
- 52.Paediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology and Nutrition and the European Society for Paediatric Gastroenterology. 2018 Mar;66(3):516-554.
- 53.Park's pediatric cardiology for practitioners, seventh edition. Myung K. Park, Mehrdad Salamat/ Copyright © 2021 by Elsevier, Inc.
- 54.Pathways to Managing Atopic Dermatitis: Consensus From the Experts. *J Clin Aesthet Dermatol*. 2013 Jul; 6(7 Suppl(sad) S2–S18. PMID: 24171071 Mark G. Lebwohl, MD, James Q. Del Rosso, DO, William Abramovits, MD, Brian Berman, MD, David E. Cohen, MD, Emma Guttman-Yassky, MD, Anthony J. Mancini, MD, and Lawrence A. Schachner, MD
- 55.Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition, *JPGN* Volume 66, Number 3, March 2018. Rachel Rosen, Yvan Vandenplas, Maartje Singendonk, Michael Cabana, Carlo DiLorenzo, Frederic Gottrand, Sandeep Gupta, Miranda Langendam, Annamaria Staiano, Nikhil Thapar, Neelesh Tipnis, and Merit Tabbers
- 56.Queensland Clinical Guidelines. Maternity and neonatal clinical guideline: neonatal jaundice. April 2018
- 57.Rosen R, Vandenplas Y, Singendonk M, Cabana M, DiLorenzo C, Gottrand F, Gupta S, Langendam M, Staiano A, Thapar N, Tipnis N, Tabbers M. Pediatric Gastroesophageal Reflux Clinical Practice Guidelines: Joint Recommendations of the North American Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition and the European Society for Pediatric Gastroenterology, Hepatology, and Nutrition. *J Pediatr Gastroenterol Nutr*. 2018 Mar;66(3(sad))516-554. doi: 10.1097/MPG.0000000000001889. PMID: 29470322; PMID: PMC5958910.

58. Terrault, N. A., Lok, A. S., McMahon, B. J., Chang, K., Hwang, J. P., Jonas, Wong, J. B. (2018). Update on prevention, diagnosis, and treatment of chronic hepatitis B: AASLD 2018 hepatitis B guidance. *Hepatology*, 67(4), 1560-1599. doi:10.1002/hep.29800
59. WHO (2016) Guideline: daily iron supplementation in infants and children. In: Committee GR (ed) World Health Organization (WHO). Switzerland, Geneva
60. World Health Organization. WHO Media centre, Diarrhoeal disease, Fact sheet, Updated May 2017.

Методична:

1. TUNING (для ознайомлення зі спеціальними (фаховими) компетентностями та прикладами стандартів – <http://www.unideusto.org/tuningeu/>).
2. Рашкевич Ю.М. Болонський процес та нова парадигма вищої освіти – <file:///D:/Users/Dell/Downloads/BolonskyiProcessNewParadigmHE.pdf>.
3. Розроблення освітніх програм: методичні рекомендації – http://ihed.org.ua/images/biblioteka/rozroblennya_osv_program_2014_tempus-office.pdf.

